

การศึกษารูปแบบการพัฒนาวัตกรรมการ “พื้นที่ปลอดภัยต้นแบบเพื่อการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนวัยรุ่น ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมา”

โดย ศูนย์สุขภาพจิตที่ 9 โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชชนครินทร์และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร่วมกับสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล , คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ , คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

และโรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช

ปีงบประมาณ 2566-2567

เหตุผลและความสำคัญจำเป็น

จากการสืบค้นสถานการณ์และสถิติปัญหาพยายามฆ่าตัวตาย ของเด็กและวัยรุ่น ปี 2565 ในเขตสุขภาพที่ 9 พบว่าเด็กอายุ 5-14 ปี และ 15-19 ปี มีความพยายามฆ่าตัวตาย จำนวนมาก ตามรายจังหวัด โดยมีจำนวนสูงสุดที่ จังหวัดนครราชสีมา 120 คน และ 410 คน ตามลำดับช่วงอายุ และจากการวิเคราะห์เชิงระบาดวิทยาสุขภาพจิตพบว่า ปัจจัยเสี่ยงคือ การเคยทำร้ายตนเองมาก่อนที่ ร้อยละ 30.7 ปัจจัยกระตุ้นคือปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ร้อยละ 80.7 ตามภาพประกอบที่ 1

อัตราพยายามฆ่าตัวตายจำแนกรายอายุ (AGE SPECIFIC SUICIDE ATTEMPT RATE) ของจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 9 ประจำปีงบประมาณ 2565

กลุ่มอายุ	จำนวนประชากร จังหวัด นครราชสีมา	จำนวน attempt	Age specific rate 100000	Standardized rate (4x6)	สัดส่วนบก.มาตรฐาน WHO	จำนวนประชากร จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน attempt	Age specific rate 100000	Standardized rate (4x6)
0-4 ปี	116,573	0	0	0	0.0886	75,238	0	0	0
5-14 ปี	299,954	120	40.00613427	6.917060616	0.1729	194,548	44	22.61652651	3.910397434
15-19 ปี	161,352	410	254.1028311	21.52250979	0.0847	105,076	77	73.28029236	6.206840763
20-59 ปี	1,566,638	641	40.91564229	21.87350237	0.5346	936,702	85	9.074390788	4.851169315
60 ปีขึ้นไป	484,506	76	15.68608025	1.869780766	0.1192	266,894	4	1.498722339	0.178647703
รวม	2,629,023	1247		52.1828535	1	1,578,458	210		15.1470552

CSAR=47.4320; ASSAR= 52.1828535

กลุ่มอายุ	จำนวนประชากร จังหวัดสุรินทร์	จำนวน attempt	Age specific rate 100000	Standardized rate (4x6)	สัดส่วนบก.มาตรฐาน WHO	จำนวนประชากร จังหวัดชัยภูมิ	จำนวน attempt	Age specific rate 100000	Standardized rate (4x6)
0-4 ปี	65,457	0	0	0	0.0886	49,498	0	0	0
5-14 ปี	167,260	59	35.27442305	6.098947746	0.1729	127,184	36	28.30544723	4.894011825
15-19 ปี	89,286	146	163.5194767	13.85009968	0.0847	66,882	91	136.0605245	11.52432643
20-59 ปี	815,193	166	20.36327594	10.88620732	0.5346	662,697	110	16.59883778	8.873738677
60 ปีขึ้นไป	238,553	14	5.868716805	0.699551043	0.1192	216,191	19	8.788524962	1.047592175
รวม	1,375,749	385		31.5348058	1	1,122,452	256		26.3396691

CSAR=27.9847; ASSAR= 31.5348058

กลุ่มอายุ	จำนวนประชากร จังหวัดขอนแก่น	จำนวน attempt	Age specific rate 100000	Standardized rate (4x6)	สัดส่วนบก.มาตรฐาน WHO	จำนวนประชากร จังหวัดอุดรธานี	จำนวน attempt	Age specific rate 100000	Standardized rate (4x6)
0-4 ปี	116,573	0	0	0	0.0886	75,238	0	0	0
5-14 ปี	299,954	120	40.00613427	6.917060616	0.1729	194,548	44	22.61652651	3.910397434
15-19 ปี	161,352	410	254.1028311	21.52250979	0.0847	105,076	77	73.28029236	6.206840763
20-59 ปี	1,566,638	641	40.91564229	21.87350237	0.5346	936,702	85	9.074390788	4.851169315
60 ปีขึ้นไป	484,506	76	15.68608025	1.869780766	0.1192	266,894	4	1.498722339	0.178647703
รวม	2,629,023	1247		52.1828535	1	1,578,458	210		15.1470552

CSAR=47.4320; ASSAR= 52.1828535

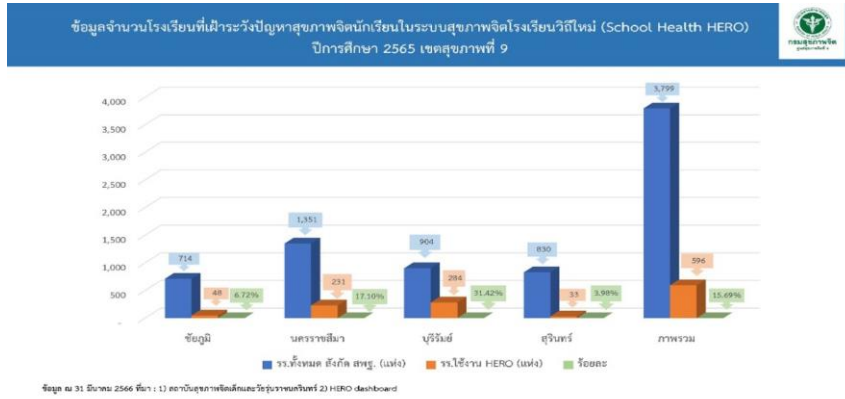
ภาพประกอบที่ 1

และยังพบว่านักเรียน นักศึกษา ร้อยละ 44.6 ซึ่งมีอายุในช่วง 15-19 ปี 28.2% เป็นเพศหญิง 73.2 % ใช้วิธีกินยาเกินขนาด 59.5 % ตามภาพประกอบที่ 2

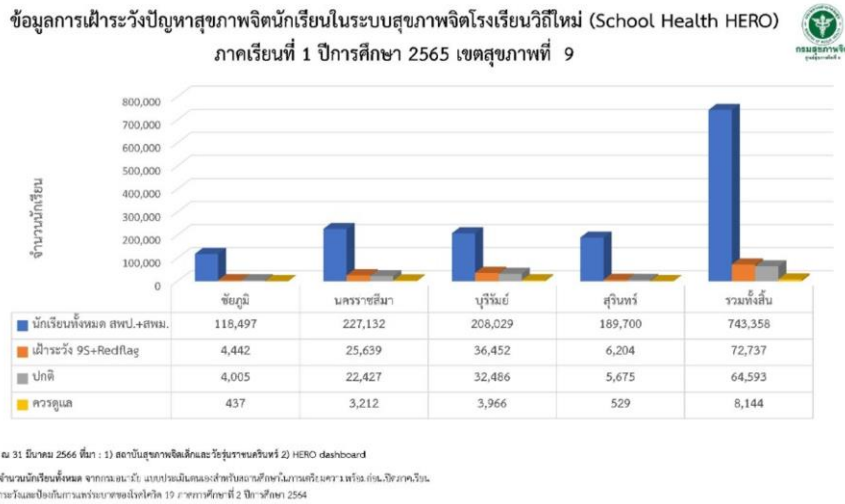

ภาพประกอบที่ 2

และจากข้อมูลผลการเฝ้าระวังสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น จาก Plat Form School Health HERO online ประเด็นความครอบคลุมทั้งโรงเรียนและจำนวนนักเรียนพบความครอบคลุมจำนวนโรงเรียน 15.69% จากทั้งเขตสุขภาพ และสำรวจกลุ่มนักเรียนที่ต้องดูแลได้เพียงร้อยละ 10 ดังภาพประกอบที่ 3-4

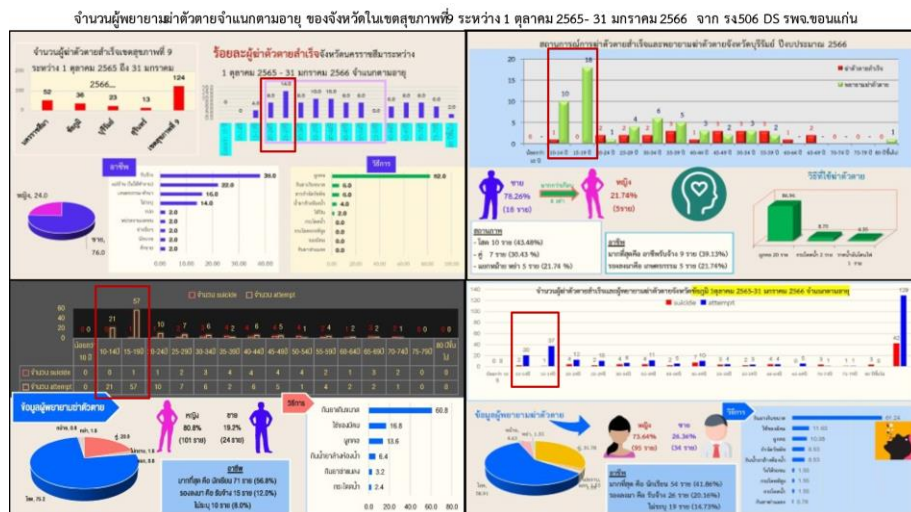

ภาพประกอบที่ 3

ภาพประกอบที่ 4

และผลจาก รง 506 ที่พบเด็กพยายามฆ่าตัวตายสูงขึ้นในงบประมาณ 2565 พบมีจำนวน 1267 ราย และในปีงบประมาณ 2566 ไตรมาสแรกพบ นักเรียน นักศึกษาอายุ ฆ่าตัวตายและพยายามฆ่าตัวตายดังนี้

ภาพประกอบที่ 5

จากข้อมูลสถิติและข้อมูล สามารถวิเคราะห์จุดแข็งเดิมและบ่งชี้ช่องว่างของความรู้ ในพื้นที่ ดังนี้

1. พบการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สพป./สพม./สสจ.และ รพ.ในสังกัด สป. รวมไปถึงมีนักจิตวิทยาโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษา และนักจิตวิทยาในโรงพยาบาล/พยาบาลเฉพาะทางด้านเด็กทุกแห่ง
2. มีการผลักดันเชิงนโยบาย โดยสร้าง MOU ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกรมสุขภาพจิตเรื่องระบบเฝ้าระวัง School Health HERO อย่างต่อเนื่อง และส่วนกลางพยายามเพิ่มการเข้าถึงเชิงระบบ แต่ยังไม่พบว่าจะระบบเฝ้าระวัง School Health HERO ยังไม่สามารถดำเนินการสำรวจโรงเรียนและนักเรียนได้อย่างครอบคลุม
3. มีการคืนข้อมูลในเวทีตรวจราชการ สธ./ผู้บริหาร/ผู้ปฏิบัติ ทุกระดับ เพื่อ monitoring ในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง
4. มีการเชื่อมโยงข้อมูล 2 ฐาน (ระบบเฝ้าระวัง School Health HERO และ รง 506S ฆ่าตัวตาย เพื่อชี้เป้าเฝ้าระวังและออก intervention ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ฆ่าตัวตายและผลการเฝ้าระวัง พบว่ามีแนวโน้มไปในทิศทาง ในพื้นที่ ไปในแนวทางเดียวกัน
5. มีการปักหมุด บันไดผลลัพธ์การขับเคลื่อนการเฝ้าระวังสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น เป็นระยะ สั้น กลาง ยาวและเห็นผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลง ไปในทิศทางเดียวกัน และรับรู้บทบาทของทุกฝ่าย ทั้งเจ้าภาพเชิงระบบและเจ้าภาพเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

6. Competency Stake holder มี pain point ของการพัฒนาศักยภาพครู ทดแทนครูเกษียณ และย้าย /โอน
7. ผู้บริหารและครู มีความกังวลและกลัวเหตุวิกฤติสุขภาพจิตในโรงเรียน เป็นอุปสรรคในการไปสำรวจ/จัดการ เวลาที่เกิดปัญหาหรือประเด็นทางลบ

ดังนั้นจากเหตุผลและความสำคัญจำเป็น และข้อค้นพบจากการทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้องและประเด็นที่ต้องการดำเนินการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เรื่องสุขภาพจิตของเด็กและวัยรุ่น โดยได้เลือกศึกษาสถานการณ์ในพื้นที่เขตสุขภาพจิตที่ 9 พบว่าพื้นที่สุขภาพจิตนี้เป็นพื้นที่ใหญ่ มีจำนวนโรงเรียนรวมไปถึงเด็กและวัยรุ่นที่มาก และเป็นจังหวัดที่มีความเจริญ แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่ามีการฆ่าตัวตายสำเร็จและการพยายามฆ่าตัวตายที่เกิดขึ้นจำนวนมาก และเพิ่มภาระงานของบุคลากรทางสุขภาพจิตในการเฝ้าระวัง เยียวยาและศึกษาปัญหาอันหลัง ซึ่งพบว่าแม้มีความพยายามจากหลายภาคส่วน แต่อัตราการเฝ้าระวังและเข้าถึงผู้ที่มีความเสี่ยงยังคงค่อนข้างต่ำ เนื่องจากทัศนคติและความเชื่อของโรงเรียนและผู้ปกครองที่มีการปิดกั้นข้อมูล แม้ว่าปัจจัยเชิงสังคมและสิ่งแวดล้อมจะส่งผลต่อสุขภาพจิตหรือภาวะซึมเศร้าที่นำไปสู่การฆ่าตัวตายของเด็กนักเรียนและวัยรุ่น แต่ปัจจัยภายในบุคคลก็มีความสำคัญ และการเข้าไปพัฒนาคุณลักษณะเชิงบวกที่สามารถเป็นปัจจัยปกป้องภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมฆ่าตัวตายได้ รวมไปถึงส่งเสริมให้เกิดสุขภาวะทางจิตทางบวกอื่นๆ น่าจะเป็นแนวทางที่เหมาะสม สามารถทำได้จริง และอาจจะได้รับความร่วมมือจากทางโรงเรียนมากกว่า ซึ่ง การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) เป็นคุณลักษณะทางจิตใจเชิงบวกที่เป็นปัจจัยป้องกันการมีภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมฆ่าตัวตายได้มาก และยังส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะเชิงบวกอื่น ๆ ได้อีก ซึ่งจะเพิ่มประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมายในงานนี้ได้ ดังนั้น ศูนย์สุขภาพจิตที่ 9 โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชชนครินทร์และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร่วมกับสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล , คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ , คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายและโรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช จึงร่วมกัน ศึกษารูปแบบการพัฒนานวัตกรรม “พื้นที่ปลอดภัยต้นแบบเพื่อการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนวัยรุ่น ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมา” ปีงบประมาณ 2566-2567 ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทำความเข้าใจและค้นหาเงื่อนไขป้องกันสุขภาพจิตของวัยรุ่นที่ผ่านประสบการณ์ปัญหาด้านสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเอง)
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมป้องกันสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเอง) ต้นแบบสำหรับวัยรุ่น จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการนำนวัตกรรมป้องกันสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเอง) ไปใช้ในพื้นที่ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาข้อมูลสถานการณ์สุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นในเขตสุขภาพที่ 9 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปัญหาสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น
2. กำหนดประเด็นที่จะศึกษา และกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนานวัตกรรม ในการส่งเสริมป้องกันสุขภาพจิตในเด็กวัยรุ่น
3. ออกแบบเครื่องมือและศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ
4. ประสานและชี้แจงความสำคัญ จำเป็นในการเก็บข้อมูลและส่งหนังสือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลทำความเข้าใจและค้นหาเงื่อนไขป้องกันสุขภาพจิตของวัยรุ่นที่ผ่านประสบการณ์ปัญหาสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเอง)

5.ลงพื้นที่เก็บข้อมูล เพื่อทำความเข้าใจและค้นหาเงื่อนไขป้องกันสุขภาพจิตของวัยรุ่นที่ผ่านประสบการณ์ปัญหา ด้านสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเอง) รูปแบบกรณีศึกษา (Case Study) เพื่อทำความเข้าใจและค้นหาเงื่อนไขการ ป้องกันสุขภาพจิตของวัยรุ่นที่ผ่านประสบการณ์ปัญหาด้านสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Participants) คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เคยผ่านประสบการณ์ปัญหาด้าน สุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย) จำนวน 10 คน โดยใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และเก็บข้อมูลแบบ Snowball จนกว่าข้อมูลจะมีความอิ่มตัว โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก (Inclusion Criteria) ดังนี้

1. เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนขนาดใหญ่ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา
2. เป็นผู้เคยผ่านประสบการณ์ปัญหาด้านสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเอง)
3. มีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ แข็งแรง พร้อม และอาสาสมัครในการให้ข้อมูล
4. สามารถพูด เขียน และสื่อสารภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

6.สรุปรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนานวัตกรรม “พื้นที่ปลอดภัยต้นแบบเพื่อการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนวัยรุ่น ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมา”

7.คืนข้อมูลให้พื้นที่และพัฒนาต่อยอดระยะที่ 2 ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเสริมสร้างคุณค่าในตนเองและการ พยายามฆ่าตัวตาย ในนักเรียนวัยรุ่น ปีงบประมาณ 2567 เป็นการศึกษาปัจจัยปกป้องและเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อ การพยายามฆ่าตัวตาย ในเด็กนักเรียนวัยรุ่น ในจังหวัดนครราชสีมา

พื้นที่ศึกษา (Setting) คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ในจังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มเป้าหมาย เด็กนักเรียนมัธยมปลาย ศึกษาที่โรงเรียนขนาดใหญ่ ในจังหวัดนครราชสีมา ที่เคยประสบการณ์ที่ตนเอง อยู่ในสถานะที่มีปัญหาสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย)

เก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data) เป็นเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และให้ ผู้ให้ข้อมูลเขียนตอบแบบอิสระจากข้อคำถามเดียวกัน จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ผู้วิจัยมีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เป็นไปตามมาตรฐานจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มีการประกาศรับอาสาสมัครเพื่อเข้าร่วมงานวิจัย การชี้แจงโดย ละเอียด การปกปิดชื่อและการเข้าถึงข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล และอาสาสมัครสามารถออกจากโครงการได้เสมอ เพื่อเป็นการ พิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) ทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ที่มีการลดรูปของข้อมูล จัด กลุ่มข้อมูล และสร้างข้อสรุปข้อมูล ซึ่งข้อมูลมีทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและเขียนตอบแบบอิสระที่เป็นการยืนยัน ข้อมูลให้มีความถูกต้องตรงกันนับว่าเป็นการตรวจสอบสามเส้าจากผู้ให้ข้อมูล (Triangulation)

เครื่องมือ ในการศึกษา 3 ฉบับ

1.แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง

2.แบบประเมิน Self esteem

3.แบบสำรวจนวัตกรรมพื้นที่ปลอดภัย เพื่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน

มีรายละเอียดดังนี้

1.แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์ประสบการณ์ปัญหาสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเอง) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยมีข้อคำถามหลัก ดังนี้

1. นักเรียน คิดว่าการเห็นคุณค่าในตนเองคืออะไร มีลักษณะอย่างไร และมีความหมายอย่างไรกับตัวของนักเรียน
2. ขอให้นักเรียน ช่วยเล่าประสบการณ์ช่วงที่ตนเองอยู่ในสถานะที่มีปัญหาสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย)

ความคิด อารมณ์ จิตใจ และพฤติกรรมของท่านเป็นอย่างไรบ้าง

3. จากประสบการณ์ที่ผ่านมา นักเรียน คิดว่ามีสาเหตุใดที่นำมาสู่ การมีปัญหาสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย) และคิดว่ามีสาเหตุใด ที่ทำให้เกิดปัญหาเหล่านั้นได้อีก
4. นักเรียน คิดว่าอะไรที่ให้นักเรียนรู้สึกดีขึ้น ช่วยเล่าประสบการณ์ทางความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมในช่วงของการก้าวข้าม ปัญหาสุขภาพจิตนั้น (การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย) ว่าเป็นอย่างไร
- 5.นักเรียน มีใคร/วิธีการ/ปัจจัย/เงื่อนไข/สาเหตุ ใดที่เป็นสิ่งสนับสนุน หรือ ขัดขวางในการก้าวข้ามนั้นหรือไม่ อย่างไร
- 6.นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุ/ปัจจัยสำคัญที่ให้นักเรียน ก้าวข้ามความยากลำบาก จากการมีปัญหาสุขภาพจิต ณ ช่วงเวลา นั้น มาได้ ทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น

2.แบบประเมิน Self esteem

Rosenber Self-Esteem scale
(แบบประเมิน เรื่อง การมองเห็นคุณค่าในตัวเอง)

"ขอแบบสอบถามด้วยความจริงใจกับตัวเองให้มากที่สุด ระดับการให้คะแนนมีความแตกต่างกันในแต่ละข้อ กรุณาตรวจสอบก่อนรวมคะแนน แบบทดสอบอาจมีความคล้ายคลึงกันตาม วัตถุประสงค์ส่วนบุคคล"

1. โดยรวมฉันรู้สึกพอใจกับตัวเอง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)	เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
2. ฉันรู้สึกว่าตัวเองก็มีดีพอๆเหมือนคนอื่น	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)	เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
3. ฉันคิดว่าฉันก็ทำอะไรได้ดี เหมือนกับคนอื่น ๆ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)	เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
4. บ่อยครั้งที่ฉันรู้สึกว่าตัวเองไม่ไฉน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)
5. ฉันรู้สึกว่าฉันไม่มีอะไรน่าภูมิใจกับตัวเองมากนัก	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)
6. ฉันรู้สึกว่าบ่อย ๆ ตัวเองไร้ค่า	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)
7. ฉันรู้สึกว่าฉันมีคุณค่าอย่างน้อย ๆ ก็สุดก็มิคุณค่าเท่ากับคนอื่น ๆ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)	เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
9. ฉันเชื่อว่าฉันน่าจะมีค่าในตัวเองได้มากกว่านี้ (Respect for myself)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)
8. โดยรวมแล้วฉันค่อนข้างรู้สึกตัวตัวเองล้มเหลว (I am Failure.)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)
10. ฉันมักคบคิดกับตัวเอง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)	เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

แบบประเมินนี้ผู้ประเมิน รวมคะแนนจากทุกข้อ คะแนนยิ่งสูงเท่าไร แปลผลได้ว่า ระดับ Self-esteem' ยิ่งมากเท่านั้น

©2019 YN (Rosenber M.1985) Self Report for Love and compassion. หน้า ๑๑๑

3.แบบสำรวจนวัตกรรมพื้นที่ปลอดภัย เพื่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน แบบgoogle Form

- 1.โรงเรียน A
- 2.โรงเรียน B

3. ชั้นเรียน

-มัธยมต้น ระบุ ม.../.....

-มัธยมปลาย ระบุ ม.../.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยจัดลำดับ ลักษณะของกิจกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้น มากที่สุด 1 ถึง 5

และเสนอข้อเสนอแนะ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน

- บอร์ดเกม + การ์ดเกม ที่เน้นในการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง
- สติกเกอร์ไลน์ ให้กำลังใจ
- Podcast ศูนย์สุขภาพจิตที่ 9 เพื่อเสริมความรู้เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง และเป็นพื้นที่เปิดให้เด็ก ๆ ได้มา

แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เล่าเรื่องและให้กำลังใจ แนวทางในการก้าวข้ามผ่านปัญหาในช่วงเวลานั้น

- Workshop (onsite) ชุดกิจกรรม เพื่อการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองที่โรงเรียน
- Workshop (online) ชุดกิจกรรม เพื่อการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

คำถามปลายเปิด ให้นักเรียนช่วยเสนอแนะกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

ที่ต้องการ ระบุ

.....

.....

ผู้สัมภาษณ์ สหวิชาชีพ 4 คน : นักจิตวิทยา พยาบาลวิชาชีพ และนักวิชาการสาธารณสุข

จำนวนนักเรียนให้สัมภาษณ์ รวม 2 โรงเรียน 9 คน

ดำเนินการ ในเดือน สิงหาคม-ตุลาคม ปีงบประมาณ 2566-2567

ผลการดำเนินงาน

1.แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์ประสบการณ์ปัญหาสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเอง)

สิ่งที่ค้นพบ โรงเรียน 2 แห่ง จาก 9 คน หญิง 7 คน ชาย 2 คน พบว่ามีนักเรียน

แพทย์วินิจฉัย ซึมเศร้า 7 คน Bipolar 1 คน และยังไม่พบแพทย์ 1 คน

ระยะเวลาที่ก้าวข้ามผ่านประสบการณ์มาแล้ว ระยะ 3 , 6 และ 12 เดือนขึ้นไป

สิ่งที่ทำให้ก้าวข้ามผ่านและทำให้เห็นคุณค่าในตนเอง ได้เป็นตัวเอง

1.ตัวเอง จากที่วาดรูป แต่งนิยาย เขียนไดอารี่ เล่นดนตรี กีฬา เล่นเกม เรียนภาษา มีเพื่อน

ตั้งเป้าหมายชีวิต ปรับความคิด คุยกับเพื่อนในโซเชียล ฟัง Podcast ศิลปินที่ชื่นชอบ

2. ครอบครัว และ พบแพทย์/จิตแพทย์ มีเพื่อน/แฟน

สาเหตุ พ่อแม่ทะเลาะกันรุนแรง ทอดทิ้ง กอดตัน คาดหวัง เพื่อนBully พ่อแม่เจ็บป่วย

อาการ แผลกแยก เก็บตัวอยู่มุมห้องรู้สึกปลอดภัย เริ่มมีอาการป.ปลาย รุนแรงขึ้นม.2/4-5

สิ่งที่เกิดขึ้น	ก่อน สถานการณ์	ระหว่างเกิดสถานการณ์	หลังเกิดสถานการณ์ (การเปลี่ยนแปลง)
ความคิด	สับสน	ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่มีตัวตน จดจำแต่เรื่องลบไม่สามารถคิดบวกได้ คิดลบตลอดเวลา น้อยใจ สับสนทุกเรื่อง หนีออกจากบ้าน ไม่มีสมาธิเรียน เหม่อลอย ไม่เข้าเรียน ทำร้ายคนอื่น เหนื่อย คิดทำร้ายและลงมือร้ายตนเองทุกคน	เห็นคุณค่าในตัวเองมากขึ้น เพื่อนบอกว่าหนู”ยิ้มสดใส ยิ้มกว้างขึ้น กล้าทำอะไรมากขึ้น คนมองว่า เราคุยกับคนมากขึ้น เข้าสังคมมากขึ้น คนรอบข้างมากขึ้น” “เรามีคุณค่ากับคนหลายคน ช่วยเหลือคนอื่น ๆ มากขึ้น กับคนดี ดีกับเรา”
ความรู้สึก	กลัว กังวล	นักเรียนไม่รู้สึกลดภัย ไม่มีตัวตน รู้สึกแปลกแยก รู้สึกผิดกับตัวเอง โมโห เศร้า หงุดหงิด เครียด รู้สึกคิดน้อยเนื้อต่ำใจกับเหตุการณ์ที่ได้เจอ รู้สึกเสียใจและโกรธเคือง	ทำให้รู้สึกปลอดภัย มีตัวตน สามารถเป็นของตัวเอง มีความสุข เป็นพื้นที่ของตนเอง
ความต้องการ	พ่อแม่รัก เข้าใจ พูดกันดีๆไม่ ทะเลาะกัน	-ทำงานอดิเรก กีฬา ดนตรี ภาษาญี่ปุ่น /เกาหลี วาดรูป เล่นเกม แต่งนิยาย เขียน ไดอารี่ ฟัง Podcast เดิน ติดตามศิลปินที่ชื่นชอบ พื้นที่ ปลอดภัย เป็นตัวเอง -พบแพทย์ /-พ่อแม่เข้าใจ	-มีพื้นที่ปลอดภัย มีตัวตน สามารถเป็นตัวเอง มีความสุข หายจากอาการป่วย -ตั้งเป้าหมายในชีวิตให้ชัดเจน -การที่พอใจและมีความสุขในสิ่งที่มี มองโลกในความเป็นจริง มีความสุขได้ด้วยตัวเอง ซึ่งทำให้รักตัวเองมากๆ

Insight จากผลการสัมภาษณ์

“หนีออกจากบ้าน เพราะอยู่บ้านไม่ปลอดภัย เมื่อเรียนจบ อยากเข้าไปแก้ไขปัญหาในครอบครัว ในฐานะผู้ใหญ่คนหนึ่ง”

วาดรูป แต่งนิยาย เขียนไดอารี่ เดิน ติดตามศิลปินที่ชื่นชอบ “ทำให้รู้สึกปลอดภัย

มีตัวตน สามารถเป็นตัวเอง มีความสุข เป็นพื้นที่ของตนเอง”

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น “ความคิดแตกต่างไป ตอนเป็น ไม่มีคุณค่าเลย พอดีขึ้นหันมองคนรอบข้างมากขึ้น อยากทำอะไรใหม่มากขึ้น ทำอะไรแปลกใหม่ ออกจากโรคมืดเศร้า”

2.แบบประเมิน Self esteem นัดหมายนักเรียนกลุ่มเป้าหมายไว้ 10 ราย สามารถสัมภาษณ์ได้ 9 ราย นักเรียนไม่สบาย 1 ราย จาก 2 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดนครราชสีมา

นามสมมุติ	คะแนนเต็ม 40
ไอซ์	21
เพลง	21
เซนต์	26*
พรรษา	33*
เอ็กซ์	25*
จูเนียร์	23
เต๋ย	31*
ใหม่	23*
เอ	23*

* ผลการประเมินคุณค่าในตนเองสอดคล้องกับทัศนคติและการ insight ในนักเรียนที่มีผลประเมินคุณค่าในตนเองสูง

3.แบบสำรวจนวัตกรรมพื้นที่ปลอดภัย เพื่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน

แบบสำรวจนวัตกรรมพื้นที่ปลอดภัย เพื่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนช่วยจัดลำดับ ตามความต้องการของนักเรียน 1-5 ลำดับ

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียน ใน 2 โรงเรียนเดิม ชั้นเด็กม.1-6

รูปแบบ

เวลาในการสำรวจ

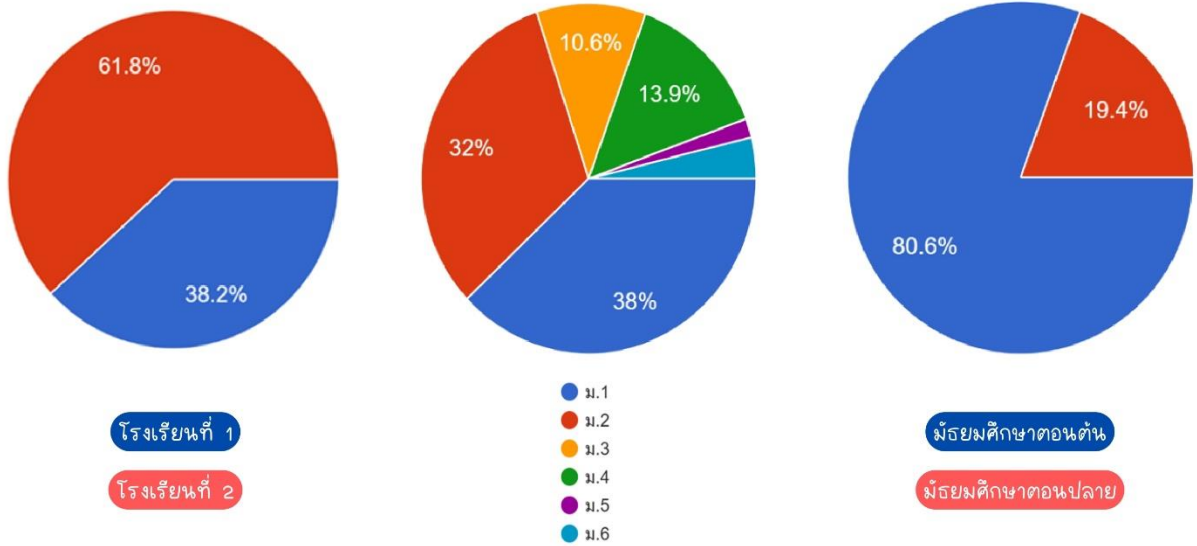
google form

ระหว่าง 16-21 สิงหาคม 2566

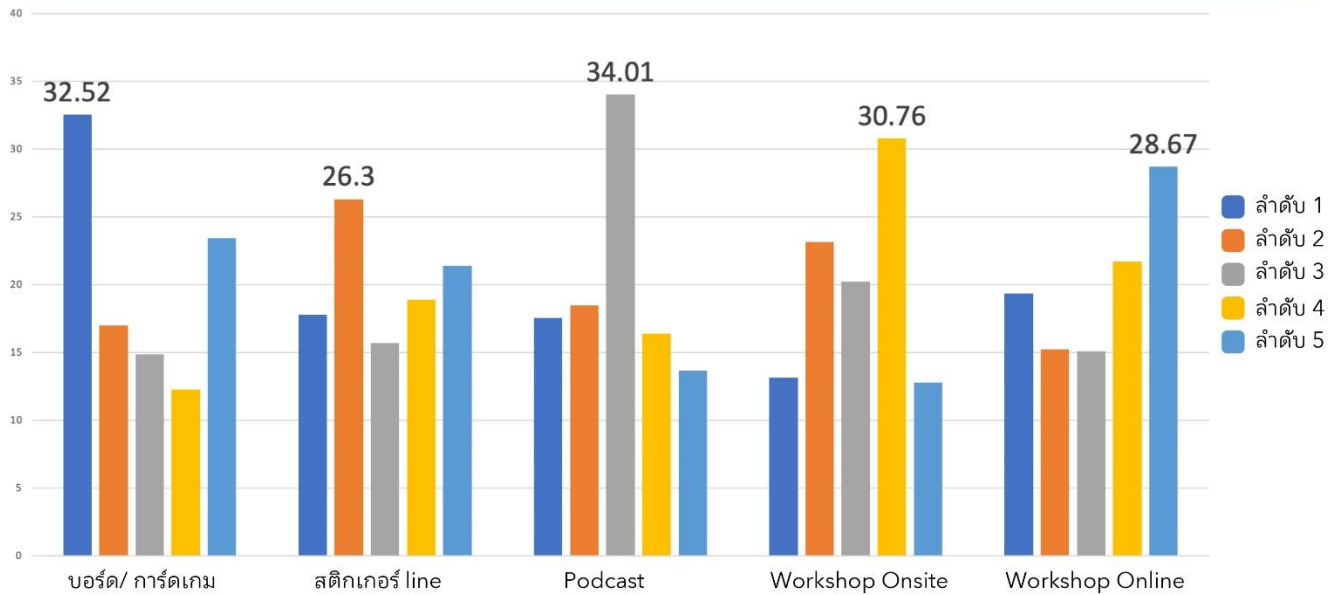
จำนวนนักเรียน

ทำแบบสำรวจกลับมา จำนวน 1,479คน

ผลการสำรวจนวัตกรรมพื้นที่ปลอดภัย เพื่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน

ผลการสำรวจนวัตกรรมพื้นที่ปลอดภัย เพื่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน (ต่อ)

"ต้นแบบนวัตกรรม" เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน จากการ Insight ข้อค้นพบ

01

บอร์ดเกม +
การ์ดเกม

- ที่เน้นในการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

02

สติ๊กเกอร์ไลน์

- ให้กำลังใจ พักใจ

03

Podcast

- ศูนย์สุขภาพจิตที่ 9 เพื่อเสริมความรู้เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง และเป็นพื้นที่เปิดให้เด็ก ๆ ได้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์เล่าเรื่องและให้กำลังใจแนวทางในการก้าวข้ามผ่านปัญหาในช่วงเวลานั้น

04

Workshop
(onsite)

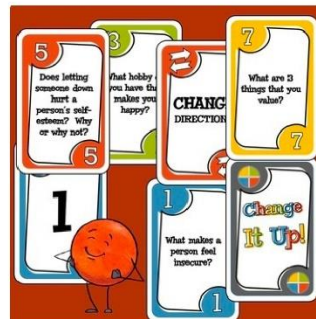
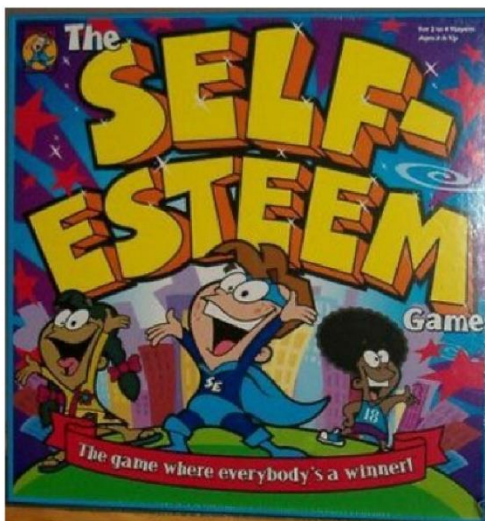
- ชุดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองที่โรงเรียน

05

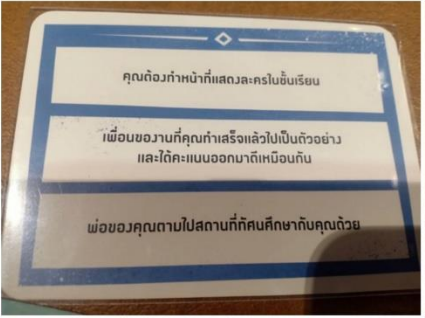
Workshop
(online)

- ชุดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

ตัวอย่างบอร์ดเกม/ การ์ดเกม

ตัวอย่างบอร์ดเกม/ การ์ดเกม

สติ๊กเกอร์ นกฮูก.....พักใจ

รักและเป็นห่วง

คิดถึง...ไม่พร้อม บวกนะครับ

เราจะ..ก้าวข้ามไปด้วยกัน

เพื่อน..ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

กอดๆ & Take care

พร้อม..อยู่เคียงข้าง

เปิดใจ....รับฟัง

อยู่..รับฟังเสมอ

Good Night

ผลการจัดกลุ่ม คำถามปลายเปิด ให้นักเรียนช่วยเสนอแนะกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ที่ต้องการ ระบุ

A การจัดให้มีกิจกรรมต่างๆในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ให้เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย

- 1) กิจกรรมการเต้น
- 2) กิจกรรมหาความมั่นใจ กล้าแสดง กล้าพูด กล้าทำด้วยตัวเองและส่งเสริมให้เห็นคุณค่าในตนเอง เช่น ประกวดเดินแบบประจำเดือนเพื่อเพิ่มความมั่นใจ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกห้อง ทุกเพศ
- 3) กิจกรรมที่ให้นักเรียนสามารถเห็นความถนัดของตนเอง ให้เห็นจุดเด่นของบุคคลนั้น และสามารถแสดงออกได้ให้เขาได้เห็นว่าคุณมีความสามารถด้านนี้
- 4) กิจกรรมพัฒนาทักษะนอกห้องเรียนเพื่อเสริมความสามารถให้ตนเอง
- 5) กิจกรรมทำความรู้จักกับเพื่อนห้องอื่นและรุ่นพี่ และมีเวลาสร้างสรรค์กับเพื่อน
- 6) กิจกรรมการเรียนรู้ภาษามือ
- 7) กิจกรรมส่งเสริมลดการบูลลี่และกลั่นแกล้งในโรงเรียน
- 8) กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลาพักผ่อน
- 9) กิจกรรมทริปเดินทางไกลกับเพื่อนร่วมห้อง
- 10) กิจกรรมมีส่วนร่วมในครอบครัว / เพื่อน / สังคม
- 11) กิจกรรมศึกษาและสำรวจสิ่งแวดล้อม
- 12) กิจกรรมเกี่ยวกับทำงานเป็นทีมและให้ทุกคนมีหน้าที่ของตัวเอง เพื่อให้ทุกคนมีความรับผิดชอบเหมือนกันทุกคน
- 13) กิจกรรมฉันเป็นใคร
- 14) กิจกรรมงาน open house ภายในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
- 15) กิจกรรมที่เน้นไปทางที่เด็กชอบ เช่น เน้นปฏิบัติปนกับทฤษฎี
- 16) กิจกรรมที่ได้เกียรติบัตรเยอะๆ
- 17) กิจกรรมการพักผ่อนคลายเครียดและการเรียนรู้ไปในตัว

B ให้นักเรียนได้ลองทำกิจกรรมหลายๆอย่างและหลายรูปแบบว่าชอบในด้านอะไร อย่างเช่น

- 1) ด้านศิลปะ ที่สื่อถึงความเป็นตัวเอง ไม่บังคับว่าต้องทำยังไงและไม่ให้คะแนน วาดภาพระบายสีตามความรู้สึก ได้ปลดปล่อยอารมณ์ด้วยการวาดภาพไม่จำเป็นต้องมีหัวข้อ ไม่มีถูก ไม่มีผิด น่าสนใจดี
- 2) การเล่นเกมดนตรี เพื่อที่นักเรียนจะได้เห็นและได้ทำในสิ่งที่ตัวเองถนัดและเห็นคุณค่าของตัวเอง และให้เด็กๆได้โชว์ศักยภาพเป็นการค้นหาเด็กที่มีพรสวรรค์หรือเด็กที่ทำได้ไม่ดีแต่ตั้งใจที่จะทำให้ได้รับโอกาส
- 3) การทำงานคหกรรมงานประดิษฐ์ต่างๆ
- 4) การคอสเพลย์

C Podcast เขียนข้อดีและข้อเสียของตนเอง จัดให้นักเรียนเข้ามูมแล้วให้ระบายสิ่งที่ไม่ชอบ เล่าประสบการณ์ที่ดีและไม่ดีของตนเอง และชอบสิ่งไหน
D กิจกรรมสันทนาการ   1) การแข่งเกม เล่นเกม แข่ง rov   2) การเล่นเกมส่งเสริมความรู้ในการนึกคิด   3) บอร์ดเกมส์, บอร์ดเกมเล่นฟรีเฉพาะในห้องสมุด, เล่นบอร์ดเกม i am the boss   - อยากให้มีการแข่งคอมพิวเตอร์หรือเกมมากขึ้นเพราะส่วนมากในโรงเรียนมีแต่คนเล่นเกม สนับสนุนจัดการแข่งขันเกมในห้องหรือระดับชั้น
E ทำในสิ่งที่คนนั้นๆถนัดและชื่นชอบ   1) กีฬา E-Sports ,การเตะฟุตบอลกิจกรรมการเล่นฟุตบอลเล่นกันเป็นทีมเข้าใจกันและกัน, เล่นบาส   2) ขายของกินที่หลากหลาย/กิจกรรมขายของในโรงเรียน เช่น ขายขนมๆต่างๆ ขายของกินที่หลากหลาย   3) มีการจัดการร้องเพลงทุกเย็นให้นักเรียนกล้าแสดงออก   4) อยากให้ส่งเสริมเรื่องการเต้นและการร้องเพลงด้วย   5) ทำยูทูบ   6) มีการเพิ่มคาบแนะแนว มีกิจกรรมแนะแนวต่าง ๆ และมีคาบว่างให้ไปทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ   7) เปิดเป็นค่ายแนะแนว หาวิทยากรมาให้ความรู้ มีฐานต่างๆที่เสริมความมั่นใจในการแสดงออกและกล้าปรึกษากัน   8) ตั้งคำถามทบทวนตัวเองว่าดีพอริยัง ใส่ใจตัวเองพอยัง   9) การจัดการคุณภาพการศึกษาที่ดี จะทำให้เข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้นค่ะ   10) บางทีเด็กอาจจะมีการทำร้ายตัวเองให้เสริมคุณค่าของตนเอง ซึ่งอยากให้ลองพูดถึงเรื่องนี้ด้วย   11) อยากให้ไม่บังคับร่วมกิจกรรมเพราะบางคนที่เป็นโรคจิตเวชเช่นซึมเศร้า ย้ำคิดย้ำทำและโดยเฉพาะMysophobia ไม่ได้อยากจอยกร่วมกิจกรรม   12) อยากมีคนคอยรับฟังปัญหาที่เจอและให้คำปรึกษา มีจิตแพทย์ประจำโรงเรียน มีห้องระบายกับครูหรือหมอ อาจจะสัปดาห์ละ1วัน   13) อยากให้มีการจัดกิจกรรมหรือมีวิทยากรในการอบรมเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง และเป็นพื้นที่เปิดให้เด็ก ๆ ได้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เล่าเรื่องและให้กำลังใจ ผ่านคำพูด หรือคลิปวิดีโอ หรือคุยกันโดยไม่เห็นกัน มีกำแพงกันอยู่   กับคนในโรงเรียนประจำเดือนโดยห้ามวิจารณ์ผู้อื่นในเชิงเสียหาย ซึ่งกิจกรรมนี้อาจเป็นการเพิ่มความสนิทของคนในสถาบัน และแนวทางในการก้าวข้ามผ่านปัญหาในช่วงเวลานั้น

14) ทำกิจกรรมที่ทำให้แรงบันดาลใจ เช่น การให้พี่ที่เป็นไอดอลของน้องๆ ไม่ว่าจะป็น อินฟลูเ็นเซอร์ เซเลบ ที่เคยลำบากมาก่อน หรืออะไรต่างๆ มาเป็นพิทยาการพูดให้กำลังใจ พาทำกิจกรรม หรือเล่าเรื่องต่างๆ talk show เพื่อสร้างกำลังใจ ทำให้น้องๆสามารถคิดว่าตัวเองก็สามารถทำได้เหมือนพี่ๆเค้า และเห็นคุณค่าของตัวเอง
15) ลดการเปรียบเทียบในสังคม การไม่เปรียบเทียบตัวเองกับคนอื่น
E กิจกรรมที่ทำให้เด็กรู้ว่าตัวเองชอบและอยากที่จะทำอะไรในอนาคต เพื่อเข้านิสัยตัวเองและมีแนวทางในการเลือกอาชีพ
1) การกล่าวสุนทรพจน์ของผู้มีประสบการณ์เพื่อแนะนำการเลือกอาชีพหรือคณะที่เหมาะสม หรือเล่าประสบการณ์ในอาชีพหรือคณะนั้นๆ
2) การทำใบงานอาชีพที่อยากเป็น
3) การให้ทุกคนแนะนำตัวและก็แสดงอนาคตที่อยากเป็น และลองให้แต่ละอาชีพมาเพื่อให้นักเรียนทดลองทำอาชีพนั้นๆ
4) การแก้ปริศนาด้วยตนเอง
5) แนะนำให้อาหารมีหลากหลายอย่างหากเป็นข้าวกล่อง
6) ให้ทุกคนสามารถแต่งกายอย่างไรไปโรงเรียนก็ได้และมีสิทธิ์สามารถแสดงความสามารถที่ตัวเองมีให้ผู้อื่นได้เห็นได้
7) เสรีทรงผม เครื่องประดับ เพื่อให้นักเรียนมีความมั่นใจในตัวเอง
8) ควรที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาด้านอารมณ์ให้มากๆ
9) แค่อยากได้คำชมดีจากใครสักคนที่เขาพูดออกมาจากใจจริงๆจะช่วยให้ได้มากๆเลยคะ ทุกวันนี้มีแต่คำตำ ร้องให้แทบทุกวันเลยคะ
10) อยากให้มีคาบที่สามารถเลือกเรียนได้เพราะจะได้เรียนตามที่ถนัด
11) ต้องการเวลาเพื่อศึกษาค้นคว้ามากขึ้น
12) อยากให้มีชมรมมากกว่านี้ เด็กทุกคนไม่ได้ถนัดเหมือนกัน เวลาเด็ก ทำวิชาไม่ได้ครูบางท่านก็จะชอบกดดัน ซึ่งเด็กทุกคนมีความสามารถแตกต่างกันอยากให้ใส่ใจนักเรียนในด้านต่างๆมากขึ้น
13) มีการจัดชมรมปรึกษาสำหรับคนที่ต้องการที่ปรึกษาเรื่องต่างๆ โดยสามารถปรึกษากับใครก็ได้ในชมรม
14) แนะนำให้ยกเลิกกีฬาเป็นอย่างแรกเลยคะ หนูอยู่ ม.3 แล้วอีกแค่4เดือนจะสอบเข้า ม.4 แล้วคะ ยังจะมาบังคับให้ทำอะไรไร้สาระอยู่ได้
15) ไม่บังคับให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ไม่ใช่ให้นักเรียนทุกคนที่ชื่นชอบกีฬาหรือเชียร์ นักเรียนบางคนต้องการที่จะมาเรียนเพื่อเอาความรู้ บางวันเรียนหนัก แต่ต้องมาเหนื่อยกับการซ้อมกีฬาอีก สตาฟบางคนให้รุ่นน้องตะโกนร้องเชียร์ไม่ตั้งไม้ให้กลับสุดท้ายกีฬาสิ้นแล้วได้อะไร? ต้องการให้เลือกได้ว่า นักเรียนคนไหนจะเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเพราะก็มีคนชอบและไม่ชอบ คนที่ไม่เลือกเข้าร่วมกิจกรรมก็อาจจะให้เขาเรียนเพิ่มเติมวิชาที่ต้องการเรียนได้
16) ค่อยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในห้องเรียนกับเพื่อนๆ

17) ช่วยให้คำปรึกษาแก่นักนักเรียน เล่าความในใจ
18) การปรึกษาครูที่ปรึกษา
19) เสนอแนะเกี่ยวกับการให้คำแนะนำหรือแนวทางในการแก้ไขในเรื่องปัญหาต่างๆของแต่ละบุคคล
20) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆของแต่ละกลุ่มคน
21) อยากให้มีการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวกับเพื่อนที่โรงเรียนและการปรึกษาที่เกี่ยวกับการที่เพื่อนในห้องหรือบุคคลในโรงเรียนใช้สารเสพติด
22) ให้บุคลากรทุกคนเปิดใจเกี่ยวกับปัญหาต่างๆและไม่ละเลยความรู้สึกของผู้อื่น
23) ยอมรับว่าตัวเองเป็นบุคคลที่ดี
24) อยากให้มีผลบัพพะผลน้ำสลับในแต่ละอาทิตย์
25) การออกกำลังกายสร้างกล้ามเนื้อ
26) บันทึกเหตุการณ์เกี่ยวกับชีวิต
27) การให้โอกาสคนที่ไม่มีความกล้า
28) ไม่ละเลยความรู้สึกของเด็ก
29) สอนทำอาหารให้นักเรียน
30) ให้ทุกคนเสนอตัวละครในการ์ตูนหรือหนังมาหนึ่งตัวให้ตรงกับตนเองและอธิบายว่าตัวละครนั้นมีอะไรที่เหมือนกันกับตัวเราและอธิบายตอนจบว่าตัวละครนั้นเป็นอย่างไรในตอนจบ
31) การที่ให้กิจกรรมพัฒนาสมอง
32) การหันมาใส่ใจตนเองมากกว่าคำพูดของคนอื่น
33) มีสื่อการสอนที่ดีมากขึ้น
34) การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ เช่น หาทุนให้โรงพยาบาล,หาทุนให้เด็กด้อยโอกาส
35) เขียนมายแมพเกี่ยวกับตัวเอง
36) กิจกรรมสร้างหุ่นยนต์
37) กิจกรรมทนายประเทศ ประวัติศาสตร์

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการต่อยอดในเชิงระบบและพัฒนานวัตกรรม 3 ระดับ

ระดับ	Review + Model ต่อยอดต้นทุนเดิม+ เครือข่าย	Outcome 3 ระยะ
1.นวัตกรรม “เข้าใจง่าย เล่นได้ทุกคน” 1.1บอร์ด/การ์ดเกม 1.2 สติ๊กเกอร์ พักใจ *กระบวนการของเกมจะเชื่อมโยงกระบวนการคิดของเด็กและเสริม self-esteem*	พันธมิตร ด้าน Boardgame -สมาคมบอร์ดเกมปท.ไทย (องค์กร ออกแบบบอร์ดเกม และสอนการออกแบบบอร์ดเกม) -ชมรมบอร์ดเกม ในจังหวัดนครราชสีมา -อ.มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	Short Term พัฒนาและเกิดนวัตกรรมต้นแบบ
2.บูรณาการ 2.1บอร์ด/การ์ดเกม 2.2 สติ๊กเกอร์ พักใจ 2.3 Podcast 2.4 Workshop onsite 2.5 Workshop online (2.4-2.5 บูรณาการเป็นงานปกติในพื้นที่เดิมอยู่แล้ว)	ระดับพื้นที่ สพม./ สพป./ โรงเรียน / โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง -การเรียนรู้ การสอนปกติ -งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน / งานแนะแนว (Home room/Class room meeting) / ห้องสมุด -School Health HERO (Podcast ภาษากลางและภาษาถิ่น) ในระบบโซเซียลของโรงเรียน/ โรงพยาบาล -คลินิกบำบัดยาเสพติดในโรงพยาบาล เครือข่าย	Medium Term บูรณาการในแผนงาน /คก.ในงานปกติ ในพื้นที่ ระดับนโยบายและปฏิบัติ ติดตามประเมินผล
3. ความยั่งยืน พัฒนา “นวัตกรรมนักเรียนวัยรุ่น” แบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง “ตาม Voice ของเด็ก เปิดพื้นที่เรียนรู้ เปิดพื้นที่ปลอดภัย”	กลุ่มเป้าหมาย นวัตกรรมนักเรียนวัยรุ่น -นักเรียนที่เคยผ่านประสบการณ์ปัญหาสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย) *IN* -สถานศึกษา/แกนนำYC	Long Term -Self-esteem เพิ่มขึ้น -อัตราพยายามฆ่าตัวตายลดลง -ผลการเรียนดีขึ้น

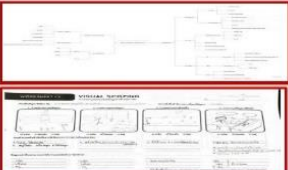
เป้าหมาย “นักเรียนใช้ความสามารถของตนเองได้เต็มศักยภาพ ไม่เสียชีวิตก่อนวัยอันควร เข้าสู่ระบบมหาวิทยาลัย และเพิ่มคุณค่าต่อสังคม”

สามารถสรุปภาพรวมเป็น One page ได้ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย เด็กนักเรียนมัธยมปลาย ศึกษาที่โรงเรียนขนาดใหญ่ ในจังหวัดนครราชสีมา โดยประสบการณ์ที่ตนเองอยู่ในสถานะที่มีปัญหาสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย) และมีผลแบบประเมิน Self esteem ตนเอง

สำรวจประเด็นปัญหาและระบุขอบเขตปัญหา

ข้อมูลทบทวนและReviews งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้างและแบบประเมิน Self esteem

- นักเรียน คิดว่าการเห็นคุณค่าในตนเองคืออะไร มีลักษณะอย่างไร และมีควมหมายอย่างไรกับตัวของนักเรียน
- ขอให้นักเรียน ช่วยเล่าประสบการณ์ช่วงที่ตนเองอยู่ในภาวะที่มีปัญหาสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย) ความคิด อารมณ์ จิตใจ และพฤติกรรมของท่านเป็นอย่างไรบ้าง
- จากประสบการณ์ที่ได้ผ่านมา นักเรียน คิดว่ามีสาเหตุใดที่นำมาสู่การมีปัญหาสุขภาพจิต (การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย) และคิดว่ามีสาเหตุใด ที่ทำให้เกิดปัญหาเหล่านี้ได้ลึก
- นักเรียน คิดว่าอะไรที่ทำได้ให้นักเรียนรู้สึกดีขึ้น ช่วยเล่าประสบการณ์ทางความคิด ความรู้สึก หรือเหตุการณ์ในช่วงของการก้าวข้าม ปัญหาสุขภาพจิตนั้น (การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย) ว่าเป็นอย่างไ
- นักเรียน มีใคร/วิธีการ/ปัจจัย/เรื่องใน/สาเหตุ ใดที่เป็นสิ่งสนับสนุน หรือ ขัดขวางในการก้าวข้ามนั้นหรือไม่ อย่างไร
- นักเรียนคิดว่าอะไรจะเป็นสาเหตุ/ปัจจัยสำคัญทำให้นักเรียน ก้าวข้ามความยากลำบาก จากการมีปัญหาสุขภาพจิต ณ ช่วงเวลา นั้นมาได้ ทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น

ผู้สัมภาษณ์ สหวิชาชีพ 4 คน : นักจิตวิทยา พยาบาลวิชาชีพ และนักวิชาการสาธารณสุข
จำนวนนักเรียนให้สัมภาษณ์ รวม 2 โรงเรียน 9 คน
ดำเนินการ ในวันที่ 3 และ 7 สิงหาคม 2566

สิ่งที่ค้นพบ โรงเรียน 2 แห่ง จาก 9 คน 🧑‍🎓 7 คน 🧑‍🚒 2 คน พบว่ามีนักเรียน แพทย์วินิจฉัย ซึมเศร้า 7 คน Bipolar 1 คน และยังไม่พบแพทย์ 1 คน
 ระยะเวลาที่ก้าวข้ามผ่านประสบการณ์แล้ว ระยะ 3 , 6 และ 12 เดือนขึ้นไป

สิ่งที่ทำให้ก้าวข้ามผ่านและทำให้เห็นคุณค่าในตนเอง ได้เป็นตัวเอง

- ตัวเอง จากที่วาดรูป แต่งนิยาย เขียนไดอารี่ เล่นดนตรี กีฬา เขียนภาษา มีเพื่อน ตั้งเป้าหมายชีวิต ปรับความคิด คุยกับเพื่อนไม่ใจเสีย ฟัง Podcast ศิลปินที่ชื่นชอบ
- ครอบครัว และ พบแพทย์/จิตแพทย์ มีเพื่อน/แฟน

สมมุติ พ่อแม่ทะเลาะกันรุนแรง ทอดทิ้ง กัดฟัน คาดหวัง เพื่อน Bully พ่อแม่เจ็บป่วย
อวาท แปลกแยก กับตัวอยู่มุมห้องรู้สึกปลอดภัย เริ่มมีอาการป่วย รุนแรงขึ้น 2/4 5

ชื่อ	คะแนน self esteem
โศภี	21
เสถียร	21
เชษฐ์	26*
พรรณา	33*
เด็กดี	25*
ฐิติวีร์	23
เตช	31*
ใหม่	23*
เอ	23*

สิ่งที่เกิดขึ้น	ก่อนสถานการณ์	ระหว่างเกิดสถานการณ์	หลังเกิดสถานการณ์ (การเปลี่ยนแปลง)
ความคิด	สิ้นหวัง	ไม่เพียงพอกับตนเอง ไม่มีตัวตน จิตใจแต่ตัวเองไม่สามารถคิดบวกได้ คิดลบตลอดเวลา น้อยใจ สิ้นหวัง เศร้า หรือออกจากบ้าน ไม่มีสมาธิ เรียน เผลอๆ ไม่ตั้งใจ ทำร้ายคนอื่น เหนียว คิดทำร้ายและลงมือร้ายตนเองทุกคน	เห็นคุณค่าในตัวเองมากขึ้น เพื่อนบอกทว่าหนู”อ้อมเสถียร อ้อมกว้างขึ้น กล้าทำอะไรมากขึ้น คนมองว่า เราคุยกับคนมากขึ้น เข้าสังคมมากขึ้น คนรอบข้างมากขึ้น” “เรามีคุณค่ากับคนหลายคน ช่วยเหลือคนอื่นมากขึ้น กับคนที่ดีกับเรา”
ความรู้สึก	กลัว วิตกก	นักเรียนไม่รู้สึกปลอดภัย ไม่มีตัวตน รู้สึกแปลกแยก รู้สึกผิดกับตัวเอง โดดเดี่ยว หวาดกลัว เครียด รู้สึกผิดน้อยเนื้อต่ำใจในเหตุการณ์ที่ได้เจอ รู้สึกเสียใจและโกรธเคือง	ทำให้รู้สึกปลอดภัย มีตัวตน สามารถเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข เป็นพื้นที่ของตนเอง
ความต้องการ	พ่อแม่รัก เข้าใจ พูดคุยกับสิ่งที่ไม่ทะเลาะกัน	-ทำงานอดิเรก กีฬา ดนตรี ภาษาอังกฤษ / ภาษาจีน วาดรูป แต่งนิยาย เขียนไดอารี่ ฟัง Podcast เล่น ดนตรี ศิลปินที่ชอบ พื้นที่ปลอดภัย เป็นตัวเอง -พบแพทย์ / พ่อแม่เข้าใจ	-มีพื้นที่ปลอดภัย มีตัวตน สามารถเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข หายจากการป่วย -ตั้งเป้าหมายในชีวิตให้ชัดเจน -การทำใจและความสุขในสิ่งที่มี มองโลกในความเป็นจริง มีความสุขได้ด้วยตัวเอง ซึ่งทำให้รักตัวเองมากขึ้น

Insight

“หนีออกจากบ้าน เพราะอยู่บ้านไม่ปลอดภัย เมื่อเรียนจบ อยากเข้าไปแก้ไข ปัญหาในครอบครัว ในฐานะผู้ใหญ่คนหนึ่ง”

วาดรูป แต่งนิยาย เขียนไดอารี่ เล่น ดนตรี ศิลปินที่ชอบ “ทำให้รู้สึกปลอดภัย มีตัวตน สามารถเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข เป็นพื้นที่ของตนเอง”

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น “ความคิดแตกต่างไป ตอนเป็น ไม่มีคุณค่าเลย พอดีขึ้นหันมองคนรอบข้างมากขึ้น อยากทำอะไรให้มากยิ่งขึ้น ทำอะไรแปลกใหม่ ออกจากโรคซึมเศร้า”

รายชื่อผู้ร่วมศึกษา

นางสาววรรณ นึ่งด่านจาก
ศูนย์สุขภาพจิตที่ 9 กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ร.ท.หญิง จิรกา สุขแพทย
โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช

อ.ดร.สุพัทธ แสงแจ่มใส
สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

อ.ดร.ประภัสสร พวงสำลี

อ.ดร.สันติภาพ นันทะสาร
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผศ. ธนพัทธ์ จันทร์ทิพัฒน์พงศ์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

- นางสาวนุชนาฏ ชิตตะคุ นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
- นางสาวภัทรพร พันนุกูล นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ศูนย์สุขภาพจิตที่ 9
- นายสันทัต ผลจันทร์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ รพ.จิตเวชนครราชสีมาราชนครินทร์
- นายพลากร ศรีพูนทอง นักจิตวิทยาโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา